

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě
Komenského 10, 586 01 Jihlava

zřizovatelem organizace je Kraj Vysočina

TISKOVÁ ZPRÁVA

Dřevní doba - Pavel Matyska

Výstava: **28. 1. - 20. 3. 2016**

Vernisáž: **28. 1. 2016 v 18.00 hod.**

Místo konání:

Galerie Alternativa, Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě, Komenského 10

Kurátor: **Petr Kovář**

Kdy jste naposledy dostali peníze hezky na dřevo? Přitom proměna materiálu, na níž tu poukazujeme, je až tou poslední iluzí v řadě. Nejdříve narazíme na iluzi peněz, které samy o sobě hodnotu nemají, jsou věcí společenské dohody, v druhé řadě vám je nikdo nevyskládá v hotovosti na dubový stůl, ale pošle imaginárně na účet (což je imaginární prostor), a teprve pak si povšimneme, že dubový stůl je pouze plastovou imitací.

Přestože spojení dřevní doba nemá nic společného se dřevem, ve výstavě je asociace neodbytná. I to lze vnímat jako charakteristický znak tvorby Pavla Matysky - knižní, ale užívaný, výraz získává ironický podtext, přitom cestou velmi nenápadnou, neboť využívá už fungující kolektivní mystifikace (řada lidí za pojmem „dřevní“ skutečně vidí jakousi dobu dřevěnou). Nostalgie dřeva se tu rafinovaně propojuje s nostalgií malby - jednak v rovině těch klasických poctivých materiálů a „opravdového umění“, jimiž disponovala dřevní doba našich dědů, jednak v nabourání tohoto klíše ironií ukazující dřevo v jeho upadlé formě (odpad na stavbě, kutilské bedýnky, tapetová imitace obkladu stěn).

Nosným prostředkem vyjádření se Matyskovi stává radikální vitální gesto a stylizace často formálně spřízněná s dětskou výtvarnou tvorbou. Jeho velkorysé obrazy v sobě nesou, s nadsázkou řečeno, něco z esence malby obecně, zároveň je tato poodhalená malířská kuchyně autorem stále zlehčována.

V Dřevní době rozvíjí Pavel Matyska téma iluze, proměny a nápodoby na podkladě maleb dřevitých struktur. V nich akcentuje především postavení iluzivní malby a význam materiálu, jako nositele určité informace, při vědomí toho, že žijeme obklopeni imitacemi a víme o tom.

Matyska tematizuje malířskou iluzivnost hned několika formálními proměnami výtvarného média. V první místnosti galerie instaluje klasické závěsné obrazy s motivy dřeva. Studijním materiálem je mu především prkno, fošna, prefabrikovaný materiál, s nímž se setkáte u bedny na ovoce, v kutilově dílně nebo na rumišti vedle probíhající stavby. Závěsný obraz je tu konfrontován s obrazy/objekty. Můžeme je chápat jako reakci na tendence vymanit malbu z plochy. Ty opakovaně nabývají na aktuálnosti ve spojení s nedůvěrou v její životaschopnost. Matyskovy obrazy/objekty nejsou součástí tohoto tažení za rehabilitaci malby hutněním a deformacemi rámců - koneckonců tato tendence se přirozeně posunula do konceptuálnější roviny. Trojrozměrným tvarem získává Matyskova naivizující nápodoba dřeva zvláštní doslovnost - z malířsky imitovaných prken se stávají objekty, naštiplé, perspektivně ubíhající, z nichž lze snad i cosi skládat, stavět, přitom stále zůstávají malbou na plátně. Tato hra s jednoduše čitelnou iluzí se stává absurdní... anebo (a tedy) schopnou vést diváka k úvaze o roli iluzivní malby i vývoji závěsného obrazu na aktuální výtvarné scéně. Do třetice se výtvarné médium mění v posledním sále. Divák přichází do místnosti, která vyhlíží jakoby nebyla zděnou galerií, ale dřevěnou bedýnkou obrácenou dnem vzhůru. Ocítá se tak náhle přiklopen, přičemž iluze tohoto přiklopu je jediným přítomným výtvarným dílem.

Nicméně autor nevytváří „dokonalou“ iluzi typu barokních fresek, divák se nemusí o pravosti materiálu přesvědčovat poklepem na zeď. Opět jednoduchá snadno odhalená iluze mu vytváří most pro iluzi volně imaginativní: jsem uzavřený v truhle, v transportní bedýnce nebo ve vytapetované myslivecké klubovně - kde jsem držen? Kam jsem transportován? Individuálním nazíráním dekorativních motivů kresby dřeva se objevují motivy tváří, postav, strašidel, jako v horečnatém snu... Matyska tu těží ze surreálných aspektů kresebného potenciálu dřeva.

Celá instalace se tak odehrává ve významové linii plocha - objekt - environment. Divák je konfrontován s klasickým obrazem, s iluzí, kterou je navyklý přijímat, poté je tato iluze umocňována (relativizována) i tvarem a funkcí, načež vstupuje do posledního sálu, kde tematizovaná iluze netvoří již tradiční obraz, ani objekt, ale přímo celé prostředí, jehož je divák součástí. Ve všech částech je patrný autorův intuitivní nadhled a humor, s nímž téma zpracovává, což mu umožňuje dotknout se podstatného svérázně a působivě. Expozice je řešena kontextuálně, ale je přirozeně silným malířským zážitkem i bez čtení mezi řádky (mezi prkny). Zkrátka dobrá, takřka dřevní malba.

Petr Kovář

kontakt na umělce: Pavel Matyska (matyska.p@seznam.cz)

kontakt na kurátora: Petr Kovář (kalambur@centrum.cz)